

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/29– /2012. RP.
Előadó: dr. Nánási Zoltán

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **paksi** lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 199/2012. (V. 23.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panaszt a próbarendszám és a forgalmi engedély bevonása, illetőleg a panaszjogról való tájékoztatás tekintetében

e l u t a s í t o m,

egyebekben annak

h e l y t a d o k.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdésére, valamint 109. §-ának (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf. 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez (1027 Budapest, Csalogány u. 47–49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos – a [...] Kft. ügyvezetőjeként – a Panasztestülethez címezve 2011. december 12-én élt panasszal a vele szemben 2011. december 10-én Budapest, XI. Hunyadi János út 19. sz. előtt fogatosított rendőri intézkedés ellen.

A panaszos a beadványában leírta, hogy 2011. december 10-én 8:30-órakor próbarendszámmal ellátott, céges tulajdonú gépkocsijával közlekedett, amikor a rendőrök intézkedés alá vonták. Ennek során kifogásolták, hogy nem tudja igazolni, hogy ő a [...] Kft. ügyvezetője és a próbarendszámot jogszerűen használja. A panaszos elmondta, hogy évek óta használ „P”-rendszámot, annak feltételeivel, valamint a magánál tartandó iratok körével tisztában van. A panaszos felajánlotta, hogy a rendőrkapitányság fax-számára küldet egy cégkivonatot, vagy a rendőrségen tartózkodó kollégájuk a cégjegyzék segítségével ezt az interneten is ellenőrizheti, azonban az intézkedő rendőrök arról tájékoztatták, hogy ez nem lehetséges.

Az intézkedő rendőrök a panaszost feljelentették, a „P”-rendszámot, a hozzá tartozó forgalmi engedélyt, indítónaplót, éves autópálya-matricát, valamint a „biztosítást” is elvették. Ennek tudomásul vétele után a panaszossal közölték, hogy a helyszínt az gépjárművel nem hagyhatja el.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök sem nevüket, sem jelvéyszámukat nem kívánták megadni, ruházatukon ilyen jelzés nem volt látható, valamint intézkedésük során nem köszöntek és lekezelően viselkedtek.

A panaszos ezt követően a gépjárművel a legközelebbi telephely felé folytatta útját (cége budapesti telephelyére, – XIV. Ond vezér park 2–4.), majd pár száz méter megtétele után a rendőrök „lesből” ismételtelen intézkedés alá vonták. Ezen intézkedésük során közölték, hogy a panaszost „szabálysértés továbbfolytatása miatt” előállítják.

Előállítása során megbilincseltek, amikor pedig panaszt kívánt tenni, ezt elhárították. Panaszát az előállításról szóló igazolásra írta rá, hiába kérte, hogy jegyzőkönyvben hallgassák meg, erre nem biztosítottak lehetőséget. Sérelmezte, hogy személyes szabadságában korlátozták, jogtalanul fogva tartották és megalázták.

A beadványban foglaltak szerint a panaszos az alábbi részcsелеkményeket panaszolta:

- a rendőrök szolgálati fellépését, az azonosításuk megtagadását;
- a „P”-rendszám, forgalmi engedély bevonását, a továbbközlekedés megtiltását;
- a második alkalommal történt intézkedést;
- a vele szemben fogatosított előállítás tényét, jogalapját, a megbilincselését;
- valamint a panaszjoga gyakorlásának „megakadályozását”.

II.

A Panasztestület állásfoglalásában alapjog súlyos sérelmét állapította meg és azt megküldte részemre. Erre tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

A Panasztestület megállapította, hogy az intézkedés jogalapja, valamint az annak során kezelt adatok köre miatt a panaszost jogsérelem nem érte. Megállapítható azonban az ideiglenes rendszámtábla elvétele jogalapjának hiánya és az intézkedés formáságainak elmaradása miatt a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelme. A panaszossal szemben alkalmazott hangnem tekintetében megállapítható az emberi méltósághoz való jog sérelme is. A Panasztestület megállapította, hogy a panaszos előállítására megfelelő jogalap hiányában került sor, így az a személyes szabadsághoz fűződő jogát sértette. Hasonlóképp jogsértő volt a panaszos megbilincselése is. A panaszok jegyzőkönyvben történő rögzítésének elmaradása sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz és panaszhoz való alapvető jogát.

A Panasztestület megítélése szerint ezen jogsérelemek elérik azt a szintet, mely az állásfoglalásnak az országos rendőrfőkapitány részére történő megküldését indokolják.

III.

Jelen közigazgatási hatósági eljárás kezdő időpontja 2012. július 21. napja. A panaszolt rendőri intézkedés tevékenységsorozata összetett tényállást képez, amelynek minden részletre kiterjedő tisztázására *(különös tekintettel az előállítás jogszerűségének vizsgálatára)* formalizált eljárásban a Panasztestületnek – törvényi felhatalmazás hiányában – nem volt módja, azonban a Ket. alapján folytatott eljárásban történő döntés előkészítése azt szükségessé tette. A tényállás tisztázására további bizonyítási eszközök beszerzése vált szükségessé, mely a rendelkezésre álló ügyintézési határidő meghosszabbítását tette indokolttá, ezért a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján az eljárásnak 2012. augusztus 21-től számított 30 napos meghosszabbítása mellett döntöttem.

Az eljárás befejezésének határnapja ennek megfelelően 2012. szeptember 20. napja.

IV.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítékok alapján állapítottam meg a döntésem alapjául szolgáló tényállást:

- a panasz (2 lap);
- 01110/27087/2011/id. sz. jelentés előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról;
- szám nélküli igazolás előállítás tartamáról (2011. december 10-i dátummal);
- 01110/27087/2011/id. sz. parancsnoki kivizsgálás (2011. december 10.);
- a Budapesti Rendőr-főkapitányság Hivatalvezetőjének 01000-105/186/14/2012. P. sz. szakmai állásfoglalása,
- a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztályvezetőjének 01000/74878/2012. id. sz. szakmai állásfoglalása.

1. *A panaszos sérelmezte a vele szemben intézkedő rendőrök szolgálati fellépését, valamint azonosításuk megtagadását.*

Az Rtv. 20. §-a alapján:

20. § (1) *A rendőrt az intézkedés során*

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. §-a alapján:

5. § (1) *Az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.*

A rendelkezésre álló 01110/27087/2011/id. sz. parancsnoki kivizsgálás alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy a rendőrök az intézkedésük során betartották-e az intézkedés kapcsán az Rtv. valamint a Szolgálati Szabályzat fent idézett rendelkezéseit. A parancsnoki kivizsgálás azonban rögzíti, hogy az intézkedő rendőrök felszerelése „rendben volt”, a láthatósági átvetőn a jelvény, a névkitűző, valamint a rendfokozati jelzés rendben, jól látható módon ki volt helyezve. Egyebekben az intézkedés formáságainak betartásáról az intézkedő rendőrök jelentésében nem található utalás. A fentiek alapján – a panaszos által leírtakat alapul véve – megállapítom, hogy a panaszolt rendőri intézkedés nem felelt meg a szolgálati fellépés követelményeinek, így a panasz ezen része összességében alapos.

A fentiek alapján a panasznak a rendőrök szolgálati fellépésének módját kifogásoló részeinek helyt adok.

2. *A panaszos panaszolta a járművön lévő próbarendszám, valamint a forgalmi engedély bevonását és a továbbközlekedés megtiltását.*

A panaszolt rendőri intézkedés végrehajtásakor a próbarendszám használatát az egyes közúti közlekedési igazgatási feladatokról, valamint egyes közlekedési tárgyú

kormányrendeletek módosításáról szóló 138/2011. (VII. 19.) sz. Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet), és a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) sz. BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) szabályozta.

A Kormányrendelet 1. § (2) és (4) bekezdése alapján:

1. § (2) A P betűjelű ideiglenes rendszám táblával ellátott jármű használata az ideiglenes forgalomban tartási engedély jogosítottján vagy a vele munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személyen kívül másnak nem engedhető át.

(4) A P betűjelű ideiglenes rendszám táblával ellátott járműnek a közúti forgalomban való részvételéről a közlekedési igazgatási hatóság által hitelesített indítási naplót kell vezetni.

A Kormányrendelet 5. § (2) bekezdése alapján:

(2) A rendőr a forgalmi engedély, az ideiglenes forgalomban tartási engedély, illetve a hatósági jelzés elvételéről átvételi elismervényt ad, amely tartalmazza a jármű azonosító adatait, az engedély számát és az elvétel okát. Az átvételi elismervény birtokában a járművel a lakóhelyig vagy a telephelyig lehet közlekedni.

A BM rendelet 85. §-a alapján:

84. § (1) bekezdés c) pontja alapján a járművel való közlekedés közvetlen balesetveszéllyel jár, ha a jármű

a) az üzemi fék meghibásodása miatt fékezhetetlen,

b) a kormányberendezés meghibásodása miatt irányíthatatlan,

c) kerekeire szerelt gumibroncsok futófelületének bordázata a külön jogszabályban meghatározott minimális értéket nem éri el, vagy azt nem a jogszabályban előírtaknak megfelelően szerelték fel.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az intézkedés alá vont panaszosnak tudnia kellett, hogy a gépjármű használati jogosultságát a helyszínen igazolnia kell. Ez különösen annak a ténynek az ismeretében fontos, hogy panaszában előadta, hogy évek óta használja a próbarendszámot és jól ismeri használatának jogszerű követelményeit. Megállapítható tehát hogy a panaszos a használati jogosultságát nem tudta megfelelően igazolni, így a rendszám elvétele a Kormányrendelet 1. és 5. §-ában foglalt rendelkezésnek megfelelően jogszerűen történt.

A jogszerűtlen próbarendszám-használat esetén az intézkedő rendőr köteles a helyszínen a hatósági engedélyt és jelzést elvenni, de a jármű lakóhelyig, vagy telephelyig történő közlekedését csak a BM rendelet 84. § (1) bekezdés c) és g) pontjában foglaltak esetében lehet megtiltani. Mivel azonban a jármű műszaki állapota – figyelemmel a BM rendelet 85. §-ának rendelkezésére is – a továbbközlekedést lehetővé tette, ezért a jármű telephelyig történő közlekedésének megtiltása – valamint az ilyen értelmű felszólítás adása a rendőr részéről – jogszerűtlen volt.

A fentiek alapján **a próbarendszám és a hatósági engedély elvételére vonatkozó panaszt elutasítom, a telephelyig történő továbbközlekedés megtiltása miatti sérelemnek azonban helyt adok.**

3. A panaszos sérelmezte a vele szemben második alkalommal történt intézkedést, előállítása tényét és jogalapját.

Az Rtv 3. §-a alapján:

3. § (1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Az Rtv. 33. § (2) f) pontja alapján:

33. § (2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, (f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján:

A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A panaszossal szemben intézkedő rendőr 01110/27087/2011/id. sz. jelentése alapján az első intézkedés befejezése után 8:47 órakor ismételten észlelte, ahogyan a panaszos fekete, Audi A6 típusú gépkocsijával – rendszám nélkül – a Hunyadi János úton közlekedik. Ekkor a panaszost a Hunyadi J. út 6. sz. előtt megállította és szabálysértés továbbfolytatása miatt intézkedés alá vonta. A panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) f) pontja első fordulata alapján (szabálysértést felszólítás ellenére tovább folytató személy előállítása) került sor.

A 2. pontban kifejtett indokok alapján megállapítható, hogy a panaszos ismételt intézkedés alá vonása, valamint előállítása megfelelő jogalap hiányában történt, így **panaszának a másodszori intézkedést valamint előállítást sérelmező részeinek helyt adok.**

4. A panaszos sérelmezte, hogy vele szemben előállítása alkalmával kényszerítő eszközt (bilincset) alkalmaztak.

Az Rtv. 33. § (2) alapján:

(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;

Az Rtv. 48. §-a alapján:

A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló 01110/27087/2011/id. sz. jelentés szerint a panaszossal szemben 2011. december 10-én 8:50–

9:15 óra közötti időben került sor bilincs alkalmazására (a rendőri jelentésből nem megállapítható, hogy az Rtv. 48. § melyik pontja alapján).

Tekintettel arra, hogy a fentiekben kifejtettek alapján a vizsgált esetben előállításra sem kerülhetett volna sor, a bilincshasználat is jogszerűtlen volt, ezért **a panasznak a bilincselést sérelmező részének helyt adok.**

5. A panaszos sérelmezte, hogy őt az intézkedés során a panaszjoga gyakorlásában „megakadályozták”.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés 2. mondata alapján:

Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló 01110/27087/2011/id. sz. jelentés szerint amikor a panaszos jelezte, hogy az intézkedéssel szemben panasszal kíván élni, arról írásban nyilatkozhatott, panaszát az igazoláson dokumentált módon megtette.

A BRFK XI. ker. Rendőrkapitányság vezetőjének 01110-105/87/2011. P. számú, a átirata alapján megállapítható, hogy a panaszos az intézkedés során, valamint a rendőrkapitányságra történő előállítását követően a jogairól a fenti törvényi előírásnak megfelelő tájékoztatásban részesült. Megállapítható továbbá, hogy a panaszos saját kezű aláírásával ellátta az Igazolás előállítás tartamáról (2011. december 10-i dátummal) c. dokumentumot, melynek hátoldalán szerepelnek mindazon szervezetek elérhetőségei, melyeknél panasz előterjesztésére van lehetőség.

A fentiek alapján a jogorvoslati jog gyakorlásának akadályozását sérelmező panaszt elutasítom.

V.

A Panasztestületnek az állásfoglalásában kialakított álláspontjával a határozat IV. részében kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. § (7) bekezdése, a 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;

- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 3. §-a, 20. §-a, a 33. § (2)–(3) bekezdései, 48. §-a, 92. § (1) bekezdése, valamint a 93/A. § (6)–(9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. §-a;
- az egyes közúti közlekedési igazgatási feladatokról, valamint egyes közlekedési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 138/2011. (VII. 19.) sz. Korm. rendelet 1. § (2)–(4) bekezdései, 5. § (2) bekezdése;
- a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) sz. BM rendelet 84. § (1), (5) bekezdései, a 84/A. § (1) bekezdése, valamint 85. §-a.

Budapest, 2012. szeptember „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány